

Enheten för kulturmiljö
Agneta Åkermark Kraft

Järfälla kommun
barbara.vincent.k@jarfalla.se

Resultat av arkeologisk utredning inför detaljplan Barkarby IV, fastigheterna Barkarby 2:2 och 4:1, Järfälla kommun

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade den 30 oktober 2017 om en arkeologisk utredning enligt 2 kap 11 § kulturmiljölagen (1988:950) inför detaljplan Barkarby IV på rubricerade fastigheter. Efter direktval utsågs Kraka kulturmiljö AB att utföra den arkeologiska utredningen.

Detta meddelande ersätter Länsstyrelsens meddelande om resultatet av den arkeologiska utredningen den 8 mars 2018.

Länsstyrelsens bedömning

Resultaten från den arkeologiska utredningen visade att det finns tidigare okända fornlämningar inom den norra ytan av utredningsområdet. Dessa (objekt 1) utgörs av en stensättning (forntidsgrav) och en härd. Länsstyrelsen bedömer att de påträffade fornlämningarna inte är av en sådan betydelse att den är ett hinder för den planerade exploateringen, under förutsättning att de först undersöks och dokumenteras arkeologiskt. Ansökan om tillstånd till att ta bort fornlämning ska sändas till Länsstyrelsens enhet för kulturmiljö i god tid innan den planerade starten för exploateringen. Ett eventuellt beslut om arkeologisk förundersökning och efterföljande undersökning tas inte innan detaljplanen vunnit laga kraft. Kostnaden för den arkeologiska undersökningen ska enligt 2 kap 14 § kulturmiljölagen (1988:950) betalas av exploatören.

I den södra utredningsytan framkom inga indikationer på fornlämning. Det finns därför inte några hinder ur fornlämningssynpunkt för den planerade exploateringen i detta område.

Agneta Åkermark Kraft
Antikvarie

Bilaga:

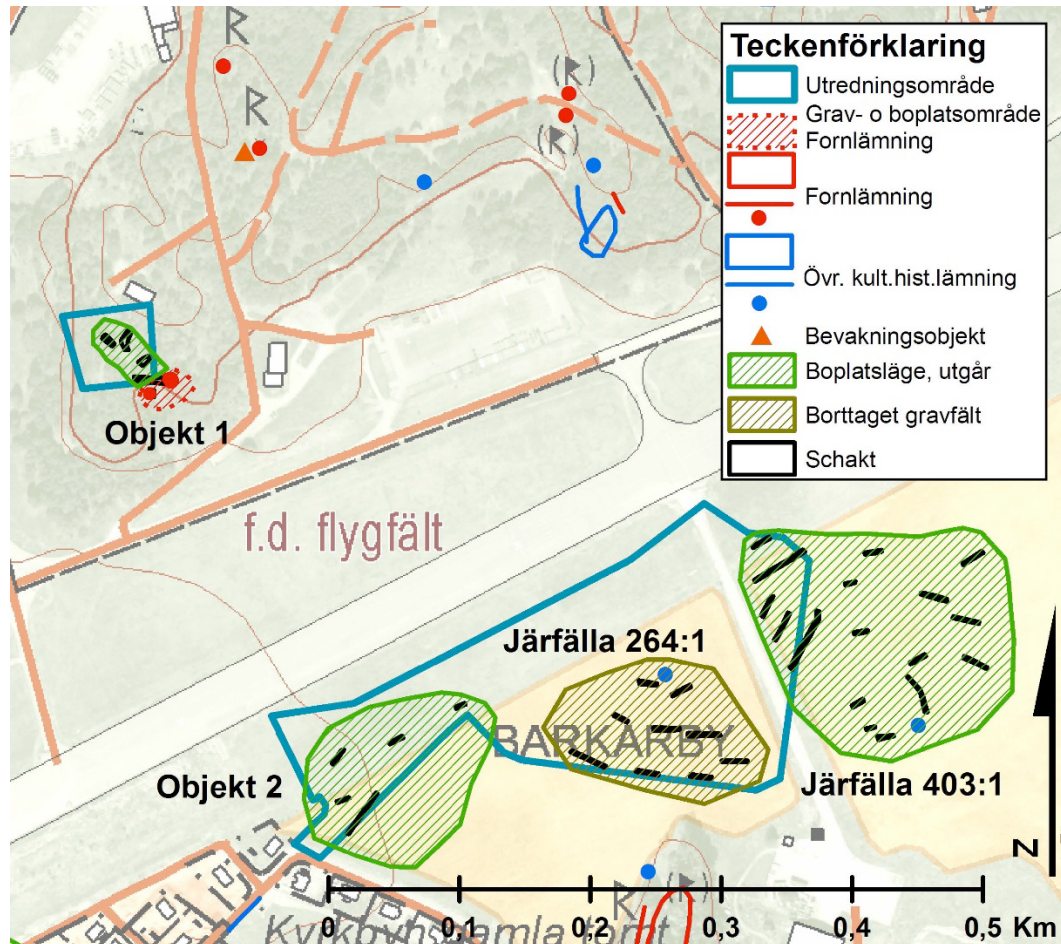
1. Karta

Datum
2018-05-04

Beteckning
431-40954-2017

Kopia:

Järfälla kommun, teresa.westman@jarfalla.se, patrick.galera.lindblom@jarfalla.se

Bilaga 1

PM

Resultat av arkeologisk utredning och avgränsande förundersökning inför detaljplan för Barkarby IV, fastigheterna Barkarby 2:2 och 4:1, Stockholms kommun.

Stockholms länsstyrelse dnr: 431-40954-2017

Utredningsområdet ligger vid Barkarby f.d. flygfält och ska detaljplaneras som Barkarby IV. Detaljplanen ingår som en del i framväxten av Barkarbystaden. Uppdraget har omfattat en arkeologisk utredning inom två delytor, ett sydväst om det gamla flygledartornet, ett på södra sidan av den före detta landningsbanan. I uppdraget har ingått att avgränsa två ytor med boplatsslämningar, noterade som område 6 och 8 (Järfälla 403:1) vid den arkeologiska utredning som Arkeologikonsult utförde inom Barkarbyområdet i början av 1990-talet.

Utredningsområdet var ca 6 ha stort och utgjorde en del av det område som ska detaljplaneras. I närområdet finns ett stort antal fornlämningar från bronsålder som skålgropar, rösen och stensättningar samt fornlämningar från hela järnåldern i form av stensättningar, rika stensträngssystem, järnåldersgravfält, boplatser och bytomter.

Arbetet inleddes med en inventering och kontroll av området. Därefter följde utrednings- och förundersökningsgrävningar som tog tre arbetsdagar i anspråk för två arkeologer och en traktorgrävare.

I den norra delen noterades ett fint grav- och boplatssläge, **objekt 1** i ett skyddat sadelläge. Inom området drogs sammanlagt fem schakt. I tre framkom omschaktat material och diverse fyllnadsmassor. I de två södra på gränsen till utredningsområdet **framkom en härd och en stensättning. De är fornlämningar.** På grund av trädvegetation kunde det inte dras ytterligare schakt i området. Vid en tidigare utredning som Kraka kulturmiljö utfört i närområdet noterades att området var beväxt med höga träd och tät undervegetation av sly och ormbunkar.

Söder och öster om de schakt som uppvisade fornlämning finns dumpad sten och några oregelbundna ojämnheter i markytan som skulle kunna indikera att det finns ytterligare någon grav i området. För att kunna fastställa detta måste området avverkas så att det blir åtkomligt. I väster finns en hangar i berget som påförts tjocka lager med fyllnadsmassor, uppskattningsvis upp till 4-5 meters tjocklek. I denna del kan det inte finnas kvar någon ursprunglig markyta eller fornlämning.

I den södra delen av utredningsområdet undersöktes ett gravfält, Järfälla 264:1, inför att flygplatsen anlades. Här fanns även de områden (område 6 och 8, den senare registrerad som Järfälla 403:1) med boplatssfynd som noterats av Arkeologikonsult 1991.

Område 6 benämns i detta uppdrag som **objekt 2** och prövades med fem schakt. Det fåtal spår av anläggningar som noterats 1991 kunde inte återfinnas. I övrigt noterades inget av antikvariskt intresse.

Järfälla 264:1, avser ett gravfält som undersöktes år 1933 inför att flygfältet anlades. Här var målet att se om det kunde finnas kvar rester av gravar i området. I de nio schakt som togs upp i området noterades framförallt omrörda lager med fyllnadsmassor, söndersprängd sten och påförd makadam som täckts med ett lager av matjord, som möjligen plöjts under någon period.

Järfälla 403:1, avsåg ett område med boplatzlämningar som påträffades vid utredningen 1991. I området togs det upp 17 schakt, varav några placerades så att de skulle beröra de schakt som uppvisat anläggningar. Inga spår av fornlämning kunde konstateras. I några fall framstod det som att vi påträffat möjliga stolphål, men när vi gick vidare ner i marken så visade det sig att vi var i toppen av lager med fyllnadsmassor, där enstaka stenar stack upp.

Hela området framstår som kraftigt omdanad, markplanerat och nivellerat för att kunna nyttjas som flygfält. I ett schakt noterades söndersprängda flyttblock under ett påfört lager av matjord. I flera av schakten grävde vi djupschakt, ner till 1,5 meters djup. De visade på dräneringsrör på ca 1,3 meters djup (enligt en karta från beställaren ligger det tätt med dräneringsrör över hela Barkarby flygfält som lades ner när flygfältet anlades). Tidigare utförda utredningar i området har visat att områden i anslutning till landningsbanorna är kraftigt marknivellerade och att det finns stora ytor med söndersprängt berg och fyllnadsmassor. I området för Järfälla 403:1 finns inga spår av någon boplatz eller andra kulturhistoriska lämningar.

Efter att ha genomfört denna utredning och även flera utredningar i närområdet kan det konstateras att merparten av ytorna i anslutning till landningsbanorna framstår som totalt omdanade där all ursprunglig markyta och marknivå är borta.

Resultattabell

Obj. nr	Lämningstyp	Antikv. bedömning
1	Grav- och boplatzområde (1 härd, 1 stensättning)	Fornlämning
2	Boplatzläge – uppgift om boplatzlämningar	Utgår (Arkeologikonsult område 6)
Järfälla 264:1	Plats för borttaget gravfält	Borttagen och undersökt fornlämning
Järfälla 403:1	Boplatzläge – uppgift om boplatzlämningar	Utgår (Arkeologikonsult område 8)

Länsstyrelsen fattar beslut om fortsatta insatser.

PM med utredningens resultat är sammanställt av Karin Beckman-Thoor. I grävningmomentet deltog Roger Wikell, Wikell arkeologi, två dagar och Anette Färjare från Eldrun en dag.

Fig. 1. Karta över området med utredningens resultat, skala se skalstock.

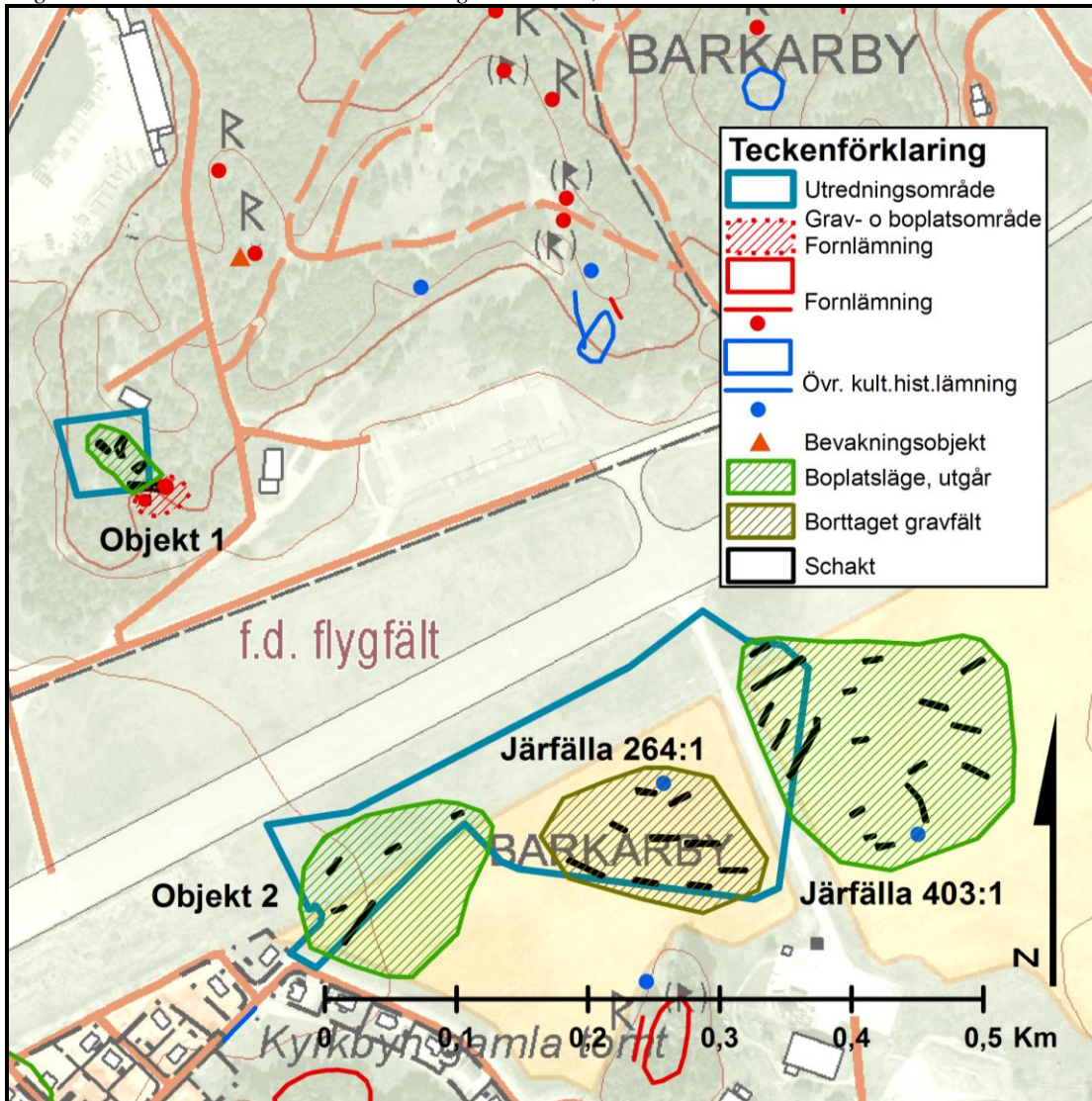

Fig. 2. Djupschaktat parti i schakt 9, där det framkom fyllnadsmassor och omrörda jordlager under ett ca 0,5 meter tjock matjordslager. De omrörda lagren fortsatte till minst 1,2 meters djup, botten av gropen. Det djupschaktade partiet illustrerar karaktären inom stora delar av utredningsområdet.